

Влащенко Сергій Сергійович, аспірант
кафедри загальноюридичних дисциплін
Київського університету туризму,
економіки і права

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ГРОМАДЯН НА ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

З набранням чинності Закону України «Про доступ до публічної інформації» активізувалася діяльність української влади щодо забезпечення права на доступ до інформації, якою володіють суб'єкти владних повноважень.

Зазвичай органи місцевої влади у власних порядках і рішеннях, положеннях і регламентах визначають процедури забезпечення доступу громадян до своїх засідань, а також їх результатів роботи. Це стосується й статутів територіальних громад. Рішення про доступ до засідань повинні визначати: перелік місць та розміщення у залі засідань; процедуру інформування громадськості про засідання; порядок акредитації громадян на участь у засіданні [1]. Важливим є дотримання балансу гарантій, визначених Законом «Про доступ до публічної інформації» - не обмежувати такий доступ, коли в органі влади є практична можливість для забезпечення громадянам права скористатись не тільки отримати інформацію через електронні, паперові носії, але і безпосередньо почути. Якщо відсутній офіційний веб-сайт в органі влади, в такому випадку способами інформування для забезпечення доступу громадян до засідань колегіальних суб'єктів можуть здійснюватись іншими способами, які передбачені Законом: в офіційних друкованих виданнях, просто в мережі Інтернет, на інформаційних стендах, будь-яким іншим способом.

Особливої уваги заслуговують положення Закону, що визначають порядок реалізації права на доступ до інформації за інформаційним запитом - проханням особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що знаходиться у його володінні. Так, запитувач має право індивідуально або колективно звернутися до розпорядника інформації із запитом на інформацію незалежно від того, стосується ця інформація його особисто чи ні, без пояснення причини подання запиту.

Відповідно до розпорядження міського голови № 178 від 15.08.2013 р. м. Українка (Київської області) «Про затвердження Положення про порядок доступу до публічної інформації» визначено форми та порядок забезпечення доступу до публічної інформації, розпорядником якої є Українська міська рада, виконавчий комітет Української міської ради з метою забезпечення виконання Закону «Про доступ до публічної інформації» та з урахуванням Указу Президента України від 05.05.2011 № 547/2011 «Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації». Доступ до такої інформації, крім інформації з обмеженим доступом, забезпечуються шляхом: 1) систематичного та оперативного оприлюднення інформації; 2) надання інформації за запитом на інформацію. Запити, подані до даної ради і виконкому в усній формі чи телефоном, електронною поштою реєструються відповідальною особою з питань запитів на інформацію після заповнення відповідної форми. У задоволенні запиту на інформацію можуть відмовлено через неналежним чином оформлений запит (без дотримання вимог за ч. 5 ст. 19 Закону «Про доступ до публічної інформації»).

Інформаційний запит невідкладно розглядається міським головою (у разі відсутності міського голови - особою, що виконує його обов'язки та, залежно від змісту, направляється за резолюцією міського голови посадовим особам місцевого самоврядування, згідно розподілу обов'язків. Виконавець, визначений міським головою (особою, що виконує його обов'язки) надає відповідну інформацію або готує проект відповіді. Після підписання відповідь реєструється відповідальною особою з питань запитів на інформацію та

надається запитувачу інформації увизначений ним спосіб. Відповідь на запит на інформацію надається не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності Української міської ради виконавчого комітету Української міської ради, їх посадових осіб до суду здійснюється відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України [2]. Згадане Положення не застосовується: до відносин з надання інформації суб'єктам владних повноважень у зв'язку із здійсненням ними своїх функцій; у сфері звернень громадян, врегульованих Законом України «Про звернення громадян».

Вважаємо, що вартий уваги аналіз практики реалізації права громадян на доступ до публічної інформації в системі місцевого самоврядування в Україні. Наприклад, до найбільш запитуваних видів інформації за останні роки відносяться відомості про розпорядження бюджетними коштами та про екологічний стан довкілля. Цікава практика Бродівської міської ради на Львівщині щодо статистики розгляду і забезпечення запитів доступу до публічної інформації. Серед яких, зокрема, запит на інформацію від Літературно-меморіального музею-квартири П.Г. Тичини в м.Києві який звертається з проханням про надання відомостей про те чи є в населеному пункті вулиці, площі, парки що носять ім'я Тичини. ГО "Суспільне око" від 13.06.16. громадянин С.Крук звернувся з запитом «Про перелік зареєстрованих громадських об'єднань». Серед запитів громадян цікавим є прохання Чиша Н. надіслане електронним листом 29.02.2016 про надання інформації контактних телефонів міської, селищної та сільських рад Бродівського району [3].

Покровська міська рада (Донецька область) станом на 01.07.2016 р. у звіті про доступ до публічної інформації зазначає, що загальна кількість отриманих запитів (з наростаючим підсумком) - 61, з яких 46 запитів було направлено електронною поштою, 14 на особистому прийомі. Запитувачами виступали 14 юридичних, 45 фізичних осіб. За результатами розгляду задоволено 42 запити, надіслано за належністю 13 і в 6 випадках була відмова [4].

Таких прикладів можна навести багато. З огляду на практику забезпечення реалізації конституційного права на

доступ до публічної інформації майже всі органи місцевої влади України прийняли відповідні акти, що визначають порядок і механізм його втілення. Разом з тим, спостерігаються приклади нехтування або порушень ч.2 ст.34 Конституції України щодо вільного доступу до інформації. Незадовільним, на наше переконання, є стан інформування населення про права громадян, іноді професіоналізм посадових осіб, уповноважених надавати відповідь на запити тощо. Підкреслимо, що саме законодавче поле у даній сфері не позбавлене колізій і прогалин. Тому комплексне і невідкладне вирішення порушених питань сприятиме покращенню реалізації права громадян на доступ до публічної інформації в системі місцевого самоврядування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про доступ до публічної інформації: Закон України 2011 р. № 2939-УІ // Відом. Верхов. Ради України. - 2011. - № 32. - Ст. 314.

2. Публічна інформація/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukrainka.org/public-information>

3. Офіційний сайт Бродівської міської ради/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://mrbrody.net/>

4. Звіти про задоволення запитів/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.krasn-rada.gov.ua/dostup-do-publichnoji-informatsiji/579-zviti-pro-zadovolennya-zapitiv>.